

Sanguinis vomitus enormis lethalis.

OBSERVAT.

Um Dn. M. Andreas
 Herrenschild / Gy-
 mnasii Ulm. Metaphyl.
 Professor, Naturæ san-
 guineo-melancholicæ,
 quosdam balneantes, in Thermis
 Dalsingensibus, visitasset, & vini lar-
 giorē hauſtu se exhilarans & vesperi
 tardius, Sole jam vergente in occa-
 sum, domum repetens, celerī gradu,
 ne clausis portis, urbe excluderetur,
 eō contendens, insigni aëris æstu, vi-
 ni copiosiore potu, & corporis vali-
 diore motu, massa sanguinea incale-
 scente, in sanguinis vomitum exun-
 dantem incidit, ad mortem usque
 perseverantem. Ipso vitâ functo, ca-
 davere reserato, interiora viscera ita
 depræhensa disposita. Epar in gib-
 bosâ parte passim scirrhis obsessum,
 coloris lividioris, repertum: vesicu-
 la fellea subiecta grandior solito &
 copioso humore bilioso, conferta
 apparuit: Lien sat magnus coloris
 sanguinei, sine ullâ labe conspicuus.
 Illud autem unice mihi erat admira-
 tionis, in totâ venâ cavâ & arteriâ ma-
 gnâ, in lumbis recumbentibus, ne-
 quicquam sanguinis repertum, in
 aliis etiam valis nihil, præter quas-
 dam mucilagines tantillo cruore im-
 butas, observatum. Ni ego *ἀπορίας*,
 vix mihi persuaderi passus fuissē,
 id *διότι*, Naturam ad eam extremi-

tatem redactam, ut totalem massam
 sanguineam, velut suum thesaurum,
 dimittat, eâ penitus privatâ ac dispo-
 liatâ. Et ita tam ex venoso, quàm ar-
 terioso genere, sanguis evacuatus, ut
 nihil reliqui manserit, è venis cras-
 sior & nigrior per intestina ac seces-
 sum, exitum quaesivit, ex arteriis au-
 tem rubicundior ac floridus ceu le-
 vior fursum contendens, ad ventri-
 culi regionem delatus, per vas breve
 arteriosum vomitu redditus. Et si
 vena coronaria in ventriculo nonni-
 hil turgidior visa, ut exin sanguinem
 regurgitasse, conjectura captanda:
 Cum autem non modo venosus, sed
 & arteriosus sanguis vomitu re-
 ctus, id rationi haud consonum. Quin
 potius, cum quintuplo plures arte-
 riæ à splenico celiacæ ramo (pro-
 ut Adr. Spigelius in suis Anatomicis
 tradit,) prodeuntes, in primis gastri-
 ca & vas breve arteriosum, & ad
 ventriculum pertingentes, compe-
 riantur, plausibilis videtur, exin
 tantâ sanguinis rubidi ac floridi co-
 piam, in ægro illo promanasse. Haud
 absolum rem illustrare exemplo
 anatomico ex Valuerda de prompto,
 de cardinale Cibone, qui sanguinis
 per vomitum rejectione extinctus,
 cum Medici, aperto cadavere, cau-
 sam effluxûs inquirerent, ventriculo
 compresso, conspexerunt Lienem
 turge-

ga Medicorum illi curando inferviret, tamen morbus erat tam contumax, ut nullis cederet praesidiis. Usus hydragogis variis.

℞. Magist. Jal. ℥j. mag. Gumm. Gamandr. ℥℔. syr. cinna. ℥ij. M.

℞. Extr. Mech. al. ℥j. cum vino, parca purgatio secuta. A nullo purgante, major copia serosorum humorum exterminata.

℞. R. Mech. al. ℥4. Rhab. el. ℥ij. El. scam. gr. 4. crem. tart. ℥℔. f. p. cum hydromel. Vel

℞. Mech. al. ℥4. El. scam. gr. 7. crem. tart. ℥℔. cum hydromel.

Pro asthma cum mundif. & abstergendam materiam phlegmaticam, hoc praestans depræhensum, ingens copia per tussim rejecta.

℞. Aq. asthma. ℥4. aq. hyll. scab. a. ℥j. sac. cand. al. ℥℔. M.

℞. Oxymel. scyl. ℥ij. ol. sulph. ac. gut. vi. M.

Dec. Chin. & sarf. paril. administratum, sed absque levamine, indies magis abdomine intumescente, ipso etiam seroto in tantum tumorem levato, ut ad 20. lb. pondo aestimaretur, & in lecto cubare nequirit, quin in sellâ, formâ hemicycli, die noctuque sedere coactus, seroto vasculo imposito, spongia magna vino calido imbuta & expressa, involuto.

Cum autem Dn æger ex fatali dispositione ex hoc Mundi theatro demigrarit ad superos, divina speculaturus, optandum, ut à propinquis

licentia concessa, cadaver rescandi & in abdomine inquirendi, qualiter viscera eò loci contenta fuerint disposita opera precium fuisset vel hac potissimum de causâ, cum per totius morbi decursum, facies plena & color vividus conspicuus ad rubedinem vergens, ut hominis sani formam repræsentaret, pectus & brachia carnosa observata, ut exin indubia conjectura captanda, ipsum Epatis *πνεύματα* haud vitiosum, quin facultas sanguifica suo munere functa, eò magis, cum in supernis partibus nulla *αρεσκία* animadversa, proin facultas nutriens inculcata arguenda, secus quam in aliis hydropticis, evenire solet, in quibus vultus luridus apparet, & superiora membra marcescunt, abdomine & pedibus turgescuntibus. Huic conjectandum, istam hydropsin, qua ille sublatum, non primariò ex læsâ Epatis functione, à *δυσχερσία* frigidiorè seu defectu caloris, vel scirrhosâ ipsius dispositione, concitatam, ut *δυναμὶς αἰμαλιωσιστικὴ* haud magnoperè debilitata, quin potius à scirrhis in mesenterio, pancreate, omento (dum etiam de abdominis duritie esset querela) hærentibus, & *ἀνάδοσι* seu distributionem seri impediens, hydropem illum causatum, à ratione haud alienum. Etenim cum materia liquida ac potulenta (eam Hippocrates *ὄχημα τῆς τροφῆς* vehiculum alimenti vocare est solitus) ad chyli distribu-

stributionem inferviat, quæ ubi suo munere perfuncta, non amplius in venoso genere remanere debet, quin à venis emulgentibus attracta, & ad Renes delata, per ureteres ad vesicam amandata, eliminanda. Serositate illius *ἀναδεδωκεν* interceptiunt scir- rhi in abdomine contenti. Utriusque mea conjectura congruat cum experientia, ipsa *ἀνορέψια*, beneficio anastomix, id manifestare potuisset, si aperto cadavere, interiora viscera rimanda, quomodo comparata. Sed invidia Fati id denegavit.

OBSERVAT. II.

Consummatus & desperatus Hydropicus asciticus restitutus.

CUM Nicodem^o Herrenschild/ in Gymnasio Ulm. Philosophia Studiosus, hydrope ascite consummato laborasset, siti ingenti insigni totius abdominis tumore, crurum amplitudine, scroto immenso ad capitis magnitudinem, ultra 4. septimanas in lecto supinus die noctuque recumbere coactus, ut ne minimum se commovete potuerit. Pro desperato ac conclamato habitus, nec ego magnam restitutionis spem conciperem, præsertim cum ipse in assumendis remediis valdè refractarius, per totam meam jam supra 76. annorum ætatem, nullus mihi obtigit, qui abhorreret ac respueret ea medicamenta, quæ vel pueri citra nauseam, imò cum voluptate assumerent. Cum si quid pharmaci hauriendum, in forma pil. expeteret, curavi hydragogas præparari.

℞. Alo. epi. ʒj. gr. 15. G. Gamandr. pul. & cum vino malv. diff. & lavi-

gati. gr. 45. diagr. eodem modo præp. ʒß. G. ammon. gr. 45. Tart. vitr. gr. 15. cum syr. ros. sol. f. M. De qua ʒ. gr. 15. f. p. 7.

Aliquoties reiterata, singulis vicibus copia serosorum humorum evacuata, sed ventris tumore, ne minimum subsidente, exin de felici medelæ successu, eram valdè ambiguus, eò magis cum Patiens Medicorum dictis haud obsecundans. Exin me contuli ad externa præsidia: abdomen infra umbilicum bis in die cal. inungendum curavi.

℞. Ung. de arthanita. ʒvi. agrip. ʒiij. M.

Pro scroto aquositate repleto ad eas resolvendas ac discutiendas, mirabilem effectum præstitit, catapl. ex cochleis contulis cum testis, asperso pul. stercoris capr. & sem. carui.

Exin quotidie copia serosorum humorum promanare cœpit, qui jam

jam putrilaginem conceperant, id ex insigni fœtore innotuit, ea proluvia perseveravit per aliquot septimanas, dehinc tumor crurum & scroti majori ex parte resedit, sed ventris & abdominis intumescencia fixa ac stabilis permanfit, id admirationem peperit, cum tanta saburra vitioforum humorum per scrotum, emissa, abdomen pristino in statu permanfisse. Tandem vix magno labore ægro persuadere licuit, ut assumeret seq. pul.

℞. Magist. G. Gamandr. gr. 7. Tart. vitr. ʒj. f. p. cum ovo forbili exh.

Exin tam optatus successus, ut per os ac vomitum ultra mensuram

aquositatam ejecta, insimul per secessum consimili materiæ copia excreta, ut & totus venter detumescens redierit ad naturalem statum, & revocatus sit ille, qui jam in orci faucibus hætere existimatus, in vitam.

Pro potu usus:

Vino Juniperio, dec. sem. anisi, fœnic. carvi. a. cochl. parvum, R. petrof. ʒ. pro ʒ. Mens. aq.

Ultra annum sospes permanfit, sed postea ex inordinatâ dietâ, præsertim copiosiore cerevisiæ nauustu, denuò recidivam passus, omnia medicamenta aliis suavissima averfatus, vitam cum morte commutare e& coactus.

Ad Dn. D. Heldium Collegam.

Mihi in votis, ut Patiens noster inobediens saluari nostro consilio, & animo ad opitulandum benevolo, obsecundasset, fortassis ex imbre siccitatem facere, & divinâ aspirante gratiâ, ab aquâ intercute immunem reddere, prout ante sesqui annum contigit, licuisset. Recidit mihi in memoriâ historia (author Philostratus de vita Apollonii) de quodam adolescente Assyrio, qui delitiis assuetus & Ebrietate gaudens, ex asotiâ, hydropisim contraxit, in templo Æsculapii medelam petens, ab eo neglectus fuit: id agrè ferens, graviter in illum est investus, ob de-

negatam operam: Exin ipsum affatus per insomnium, ut accederet Apollonium, spondens salutem. Exin dicto audiens convenit Apollonium & Dei mandatum exposuit, qui sanitatem quidem promittat, sed non præstet, quærens num quidpiam adjumenti ab ipsius sapientiâ sperandum, id dedit responû: quod Æsculapius sanitatem volentibus tribuere sit solitus, ipse autem sanari nolit, quia ea faciat, quæ morbo augendo inserviant, delitiis enim disfluat, abdomini indulgeat, & pœnè corruptis intestinis & aquâ redundantib⁹, cibos quasi lutum superinfundat.

Ex

Ex ista conversatione adolescens ille collegit, suam intemperantiam in culpâ, quò minus restitui queat: deinceps continentior factus, & præceptis obsequium præstans, perditam recuperavit valetudinem.

An non hydropicus noster illi adolescenti comparari potest, quoad intemperantiam non autem quoad obedientiam, cum nec in victus ra-

tione, nec in medicamentorum assumptione, imperata faciat, sed suo Genio indulgeat. Quid igitur miri, si nulla restitutionis spes concipienda, quin in cymbam charontis præcipitatus, brevi ad orcum devenendus. Condoleo ob animum tam obstinatum. Sed fortassis instat fatalis emigrandi terminus, ut nulla salutaria monita, locum inveniant.

OBSERVAT. III.

Notabile exemplum restituti hydropici ascitici in lib. i. mearum

observat: de febre Quartanâ rependiendam.

OBSERVAT. IV.

De Fœmina Ascitica singulari felicitate curata.

Uxor cujusdam Theologi Ulm. in summo templo, ascitica, immenso abdominis tumore, quasi gravida jam partui vicina, abhorrenti à medicamentis, aliis frustraneis, præscripti.

℞. G. Gamandr. cum ol. vitr. præpar. gr. x. man. Chr. cum ol. cinnam. ℞. f. p. exh. cum jusc. pisorum cal.

Exin cum stupore venter detumuit, cum à meridie ægram visitassem, antequam ad limen hypocausti pervenissem, ancilla occurrens hilari vultu, mihi læta nova denunciavit: Dn. D. meam Heram intra di-

midium diem, sanavit: & ipsa post Hera, januâ hypocausti aperta, mihi obviam facta, vultu sereno me excepit: Cum ipsam intuitus, & ego eram quasi attonitus, tam ingentem ventris molem, tam brevi disparuisse.

Aq. cordialis ob suavitatem laudata: ℞. Aq. bor. bug. meliss. lil. convall. capon. l. a. ʒj. ceras. ʒz. cinnam. ʒvi. coral. rub. præp. ʒj. marg. præp. ʒß. bezo. ori. gr. 4. man. Chr. perl. ʒvi. fol. auri fini. j. M.

Aq. odorif. ℞. Aq. cinnam. ros. a. ʒß. odorif. ʒiß. vitæ Fuchf. ʒj. M.

OBSERVAT. V.

Ab anasarca unico pul. liberatus.

Quidam

Quidam Juvenis cælebs, cachecticus, cum totius faciei, ventris & pedum sat magna intumescentiâ, cui ordinatum.

℞. Rhab. El. ℥ij. R. Jal. ℥iij. diagr.

præp. gr. 3. crem. tart. ℥ß. f. p. cum hydromel. exhib.

Exin copiosum alui profluvium subsecutum, ut non parum debilitatus, sed à morbo liberatus & brevi post^{iv}evalit.

OBSERVAT. VI.

Fœmina ab Asciticâ dispositione curata.

Cum Uxor Dn. Danielis Marii, Præfeti ædilitii Ulm. inappetentiâ, oris amaritie, siti ingenti, cum totius abdominis & pedum magnâ intumescentiâ molestata, ut hydropis rudimenta indubia, obvia.

Primò ℞. Rhab. el. R. Jalap. a. ℥ij. diagr. præp. gr. 3. crem. tart. ℥ß. f. p. cum hydromel.

Sat copiosa operatio secuta.

Pro residuo eliminando :

℞. R. Enul. cich. fœnic. an. ℥ij. herb. hyll. abs. card. b. meliss. adiant. utr. a. p. j. fol. sen. l. l. 3x. Rhab. El. ℥iij. Agar. tro. Jalap. a. ℥iij. crem. tart. ℥iij. sem. anif. 3j. gal. ℥j. f. sac. pro Mens. hydrom.

Interius ad corrobor. ventricu-

lum & bilem frenâdam Elix. Propr. Parac. gut. 5. 6. cum 2. coch. jus. cal. per aliquot matutinas.

Tandem: ℞. M. p. assaier. ℥ij. Hier. f. Gal. ℥j. Extr. Panchymag. Croll. ℥ß. cum aq. abs. f. p. 27.

Exin ^{iv}uræ aburgis secuta, per aliquot dies durans, non tam ipsius pharmaci violentiâ, quàm vitiosorum humorum redundantia, qui non raro levi stimulo concitati prorruunt, & ita omni periculo subtracta, vindicata in pristinum sanitatis statum. Cum vini usus adversus, nec alterius rei, decoctum ferret, suasi p. 2. lig. sassafr. bull. levi ter in aq. Mens. 1. Erat proficuum & acceptum.

OBSERVAT. VII.

Virgo plebeia Isnenfis tumore ventris magno lumborum & crurum mole accedente, à summo ad imum pertingente, ut hydropis luculenta vestigia conspicua, pro leuosis humoribus evacuandis.

℞. Rhab. El. R. Jal. a. ℥ij. diagr.

præp. gr. 3. crem. tart. ℥ß. f. p. ex. cum hydromel.

Complures secessus provocati, exin tumores resoluti. Pro reliquiis discutiendis.

℞. Rob. ebulli. ℥ij. Mithrid. el. ℥j. aq. card. b. 32. flor. samb. 3j. M.

In lecto sudet & intumescencia
resoluta. pass. ʒj. sem. anis. ʒj. gal. ʒij. f. sac. pro
Menf. vini diebus alternis quart. ʒ.

Cum interdum pedes denuò in-
tumescerent:

ʒ. R. Enul. fenic. cal. aromat. an.
ʒij. herb. abs. rom. card. b. hyss. citrar.
anth. a. p. j. fol. sen. l. l. ʒj. agar. tro.
ʒij. Rhab. R. Jal. a. ʒij. crem. tart. ʒj.

Pro potu:
ʒ. Raf. lig. assafr. ʒj. sem. anis.
fenic. a. ʒʒ. M. De quo ʒ. p. 3. leni-
ter bull. in Menf. is. aq.
Feliciter restituta.

OBSERVAT. VIII.

Vidua Dn. M. Andreae Herren-
schmid / Profess. Ulm. inflatio-
ne totius abdominis ingenti cum
magno pedum intumescencia labo-
rans, ut hydrops præ foribus stare vi-
deretur, à duobus frigidâ viscerum

concoctioni destinatorum.

ʒ. Rhab. El. Mechioc. al. an. ʒij.
crem. tart. ʒʒ. f. p. cum vino.

Sed nihil magis contulit quam ol.
stil. carvi gut. v. vi. cum jusç. Gall.
cal. vel vino.

OBSERVAT. I.

*De icteritiâ nigrâ sedissimâ, tandem in hydropem
ascitem, terminatâ.*

Uidam Civis Ulm. hone-
stæ conditionis, 50. anno-
rum habitu corporis me-
lancholico præditus, icte-
ritiâ nigrâ in toto obsessus, cum ar-
dore in ventriculo molesto & oris
amarore infesto, humore bilioso,
per *cardiæ pelvis* eò translato, ob pra-
vam Epatis constitutionem genera-
to. Ad totum corpus à spurcicie cho-
lerico-melancholicâ depurandum,
primò ordinatum vinum laxat.

ʒ. R. cichor. Enul. Garyo. an. ʒij.
herb. abs. rom. hyss. card. ben. cent.
min. adiant. utr. a. p. j. fol. sen. l. l. ʒx.

agar. rec. tro. Rhab. El. a. ʒij. R. Ja-
lap. ʒij. crem. Tart. ʒij. Jujub. sebest.
a. ʒʒ. gal. min. ʒj. cum sind. al. f. sac.
infund. in vini quart. ʒ. aq. cich. card.
b. an. lb. ʒ.

Sing. matutina quart. ʒ. hausit,
eo absoluto & cum fructu usurpato,
cum restaret ardor in ventriculo,
urinâ valdè croceonigrâ & crassâ
permanente, cum totius cutis auri-
ginosâ ad nigrorem etiam vergen-
tis, infectione. Ad malum penitius
extirpandum.

ʒ. Gum. Gamandr. gr. 9. conf. ros.
ʒij. ol. still. mac. gut. i. M. ʒʒ.

In